യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 4✓
(സ്ഥിതിപ്രകരണമ്)/സർഗം 33✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

സർവാ-തിശയ-സാഫല്യാത്-സർവം/ സർവത്ര സർവദാ .
സംഭവ+ത്യേവ തസ്മാത്-ത്വം ശുഭോ+ദ്യോഗംൻ ന സംത്യജ .. 1

മിത്ര+സ്വജന-ബന്ധൂനാംൻ നന്ദി-നാനന്ദ-ദായിനാ .
സരസീ-ശാന-മാസാദ്യ മൃ+ത്യുര+പ്യുപ-നിർ/ജിതഃ .. 2

സർവോത്/കർഷേണ സംപന്നാ/ ദേവാ അപി വിമർദിതാഃ .
ദാനവൈർ/ദാനവാർഥാ+ഡ്യൈർ/ഗജൈഃഫ്/ പദ്മാ-കരാ ഇവ .. 3

മരുത്ത-നൃപതേ+ര്യജ്ഞേ സംവർ/തേന മഹർഷിണാ .
ബ്ര+ഹ്മണേവാ-പരഃസ് സർഗോ ഭാവിതഃസ് സസുരാ-സുരഃ .. 4

മഹാ-തിശയ-യുക്തേന വി+ശ്വാ-മിത്രേണ വിപ്രതാ .
ഭൂയോ-ഭൂയഃഫ് പ്രയു+ക്തേന ദുഷ്പ്രാപാ തപസാർജിതാ .. 5

പിഷ്ട-സേകാമ്/ബു ദുഷ്പ്രാപം/ രസായന-വദശ്/നതാ .
ദുർ/ഭഗേനേ/ദൃശേ-നാപ്തഃഹ ക്ഷീരോദ ഉപ-മന്യുനാ .. 6

ത്രൈലോ+ക്യ-മ+ല്ലാംസ്-തൃണവ/ദശ്നൻ-വിഷ്+(ണു-അ)ല-
ജാദികാൻ .
ഭക്ത്യാതി-ശയ-ദാർഢ്യേന കാലഃശ് ശ്വേതേന കാലിതഃ .. 7

പ്രണയേന യമംഞ് ജിത്വാ കൃത്വാ വചന-സംഗമമ് .
പരലോകാ/ദുപാനീതഃസ് സാവി+ത്ര്യാ സത്യവാൻ-പതിഃ .. 8

ന സോ്സ്/ത്യതി-ശയോ ലോകേ യ+സ്യാസ്തി ന ഫലം സ്ഫുടമ് .
ഭവിതവ്യംവ് വിചാ+ര്യാന്തഃസ് സർവാ-തിശയ-ശാലിനാ .. 9

ആത്മ+ജ്ഞാന/മശേഷാണാം/ സുഖദുഃഖ-ദശാ/ദൃശാമ് .
മൂല-കാഷ-കരംൻ തസ്മാദ്/ഭാവ്യംൻ തത്രാതി-ശായിനാ .. 10

നാശാ-യാപദ്/ഗതാർ/ഥിന്യാ ദൃഷ്ട്യാ/ ദൃശ്യാദി-ദൃഷ്ടയഃ .
ദുഃഖാ-ദൃതേ നിരാബാധം/ സുഖംങ് കിംഞ്-ചി/ദവാ+പ്യതേ .. 11

അശമഃഫ് പരമം ബ്രഹ്മ ശമ+ശ്ച പരമം പദമ് .
യ+ദ്യ+പ്യേവംൻ തഥാ+പ്യേനം/ പ്രഥമംവ് വിദ്ധി ശംകരമ് .. 12

അഭിമാനം പരിത്യജ്യ/ ശമ-മാ+ശ്രിത്യ ശാശ്വതമ് .
വിചാര്യ+ പ്രജ്ഞ-യാ+ര്യത്വംങ് കുര്യാത്-സജ്ജന-സേവനമ് .. 13

നത-പാംസിന തീർഥാനി/ നശാസ്ത്രാണി ജയന്തി ച .
സംസാര-സാഗരോ+ത്താരേ സ+ജ്ജനാ-സേവനംവ് വിനാ .. 14

ലോഭ-മോഹ-രുഷാംയ് യസ്യ തനു-താനു-ദിനം ഭവേത് .
യഥാ-ശാസ്ത്രംവ് വിഹരതി+ സ്വ+സ്വ-കർമസു സ+ജ്ജനഃ .. 15

അഥാ+ത്മവിദുഷാം സങ്ഗാത്-തസ്യ സാധോഃഫ് പ്രവർതതേ .
അത്യന്താ/ഭാവ ഏവാസ്യ/ യഥാ ദൃശ്യസ്യ ദൃശ്യതേ .. 16

ദൃശ്യാ+ത്യന്താ/ഭാവ-തസ്തു പരമേ-വാവ-ശിഷ്യതേ .
അന്യാ-ഭാവ-വശാ-ദാശു/ ജീവസ്-തത്രൈവ ലീയതേ .. 17

നചോത്/പന്നംൻ നചൈ-വാസീദ്-ദൃ+ശ്യംൻ നച ഭവി+ഷ്യതി .
വർതമാന്യേ്പി നൈവാസ്തി പരമേ-വാസ്ത്യ-വേധിതമ് .. 18

ഏവംയ്- യുക്തി-സഹസ്രേണ ദർശിതംൻ ദൃശ്യതേ്പി ച .
സർവൈ/രേവാനു-ഭൂതംഞ്ച് ദർശ-യിഷ്യാമി ചാധുനാ .. 19

തഥേദ-മമലം ശാന്തംൻ ത്രിജഗത്-സംവി-ദമ്/ബരമ് .
ഇദംൻ തത്ത്വമ-തത്ത്വാദി കുതോ്ത്ര സ്യാത്-കഥംഞ്ച് ച വാ .. 20

ചി+ച്ചമത്/കുരുതേ-ചാരു ചഞ്ചലാ്ചഞ്ചലാ+ത്മനി .
യത്ത-യൈവ തദേ-വേദംഞ്ച് ജഗ-ദി+ത്യവ-ബുധ്യതേ .. 21

ത്രൈലോക്യ-ഭൂയോനു-ഭവശ്-ചിദാ-ദി+ത്യാംശു/മണ്ഡലമ് .
കോ വാ+ സ്വാംശു-മതോർ/ഭേദോ/ നിർവി-കല്പഃസ്-സ കഥ്യതാമ് ..22

സ്വാഭാ-വതോ്+സ്യാ+ശ്ചി/ദൃഷ്ടേർ/യേ/ ഉന്മേഷ-നിമേഷണേ .
ജഗ+ദ്രൂപാനു-ഭൂതേസ്താ/വേതാവസ്ത-മയോദയൗ .. 23

അഹ-മർഥോ്പരി+ജ്ഞാതഃഫ് പരമാർഥാമ്/ബരേ മലമ് .
പരി+ജ്ഞാതോ്ഹ-മർഥസ്തു പരമാത്മാമ്/ബരം ഭവേത് .. 24

അഹംഭാവഃഫ് പരി+ജ്ഞാതോ നാഹം/ഭാവോ ഭവത്യലമ് .
ഏകതാ/മമ്ബു/നേവാമ്ബു/ യാതി ചിന്ന-ഭസാ+ത്മനാ .. 25

അഹമാദി-ജഗദ്-ദൃശ്യംങ്ച് കില നാസ്ത്യേവ വസ്തുതഃ .
അവശ്യ-മേവ തത്തസ്/മാച്/ഛിഷ്യതേ്ഹം-വിചാരതഃ .. 26

ബാധ്യതേ ചാമല-ധിയാ/മപി-ശാചേ പിശാച-ധീഃ .
ശിശൂനാംൻ താവദാ+ധ്വാന്തഃഖ് കരണാനാംവ് വിചാരണാ .. 27

ചിജ്-ജ്യോത്സ്നാ/ യാവ-ദേവാന്ത/രഹംങ്ച്-കാര-ഘനാവൃതാ .
വികാസയതി നോ താവത്/പരമാർഥ-കുമു+ദ്വതീമ് .. 28

പ്രമാർജിതേ്ഹ-മിത്യസ്മിൻ/പദേ+ സ്വാർഥേ+ സ്വയംവ് വിനാ .
നരക+സ്വർഗ-മോക്ഷാദി/തൃഷ്ണായാഃഖ് കല്പ/നൈവ കാ .. 29

ഹൃദി യാവ-ദഹംഭാവോ വാരിദഃഫ് പ്രവി-ജൃമ്ഭതേ .
താവ+ദ്വികാസ-മായാതി/ തൃഷ്ണാ-കുടജ-മഞ്ജരീ .. 30

ആ+ക്രമ്യ ചേതനാംൻ നിത്യ-മഹംങ്-കാരാമ്/ബുദേ+ സ്ഥിതേ .
ജാഡ്യമേവ+ സ്ഥിതിംയ് യാതി ന+ പ്രകാശഃഖ് കദാചന .. 31

അസ+ന്നയ-മഹംങ്-കാരഃസ് സ്വയം മിഥ്യാ+ പ്രകല്പിതഃ .
ദുഃഖാ-യൈവ ന ഹർഷായ/ ബാല-സംഭ്രമ-യക്ഷവത് .. 32

മുധൈവ കല്പിതോ മോഹ-മഹം/ഭാവഃഫ് പ്രയച്ഛതി .
അനന്ത-സംസാര-കരംൻ ദാമാ-ദി+ഷ്വിവ ദുർമതൗ .. 33

അയം സോ്ഹ-മിതി+ സ്ഫാരാ+ന്മോഹാ-ദന്യ-തരത്തമഃ .
അനർഥ/ഭൂതം/ സംസാരേ/ ന ഭൂതംൻ ന ഭവിഷ്യതി .. 34

യത്/കിംഞ്-ചി-ദിദ-മായാതി സുഖ-ദുഃഖ-മലം ഭവേ .
തദഹംങ്-കാരചക്രസ്യ+ പ്രവികാരോ വിജൃമ്ഭതേ .. 35

അഹംങ്-കാരാങ്കുരഃഖ് കൃഷ്ടോ ഹൃദയേ-നാവ-രോപിതഃ .
സഹ+സ്ര-ശാഖംൻ ദുശ്ഛേദംൻ തസ്യ സംസൃതി/നാശനമ് .. 36

അഹം/ഭാവോ്+ങ്കുരോ ജന്മ/ വൃ+ക്ഷാണാ-മക്ഷ-യാത്മനാമ് .
മമേദ-മിതി വിസ്തീർണാസ്/തേഷാം ശാഖാഃസ് സഹസ്രശഃ .. 37

കരടാ-പാത-വിസ്ഫോടാ/ ഭാ+ന്ത്യർഥാ വാസനാ-ദയഃ .
വിചാര്യ-ചാരു-രവ-വത്-തരങ്ഗ/വരപങ്കിവത് .. 38

അഹംഭാവനയാ ഭാതി+ ത്വമഹം/ഭാവവർജിതഃ .
സംസാര-ചക്ര-വഹന/മാത്മനഃഫ് പരിരോധയാ .. 39

അഹം/ഭാവതമോ യാവജ്-ജന്മാരണ്യേ വിജൃമ്ഭതേ .
താവദേതാ വിവൽഗന്തി/ ചിന്താ-മത്താഃഫ് പിശാചികാഃ.. 40

അഹംങ്-കാര പിശാചേന ഗൃഹീതോ യോ നരാധമഃ .
ന ശാസ്ത്രാണി ന മന്ത്രാശ്ച/ തസ്യാ-ഭാവസ്യ സിദ്ധയേ .. 41

ശ്രീരാമ ഉവാച .
കേനോ-പായേന ഭഗവ+ന്നഹം(ങ്)കാരോ ന വർധതേ .
തംൻ ത്വംങ് കഥയ മേ+ ബ്രഹ്മൻഥ്.സംസാര-ഭയ-ശാന്തയേ .. 42

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ചിന്മാത്ര-ദർപണാ-കാരേ നിർമലേ+ സ്വാത്മനി+ സ്ഥിതേ .
ഇതി ഭാവാനു-സംൻധാനാ-ദഹംങ്-കാരോ ന വർധതേ .. 43

മിഥ്യേയ-മിന്ദ്ര-ജാല+ശ്രീഃഖ് കിം മേ+ സ്നേഹ-വിരാഗയോഃ .
ഇത്യന്ത-രാനു-സംൻധാനാ-ദഹംങ്-കാരോ ന ജായതേ .. 44

നാഹമാ+ത്മനി നോ യസ്യ ദൃശ്യ+ശ്രിയ ഇതി+ സ്വയമ് .
ശാന്തേന+ വ്യവഹാരേണ നാഹംങ്-കാരഃഫ് പ്രവർധതേ .. 45

അഹം ഹി ജഗദി+ത്യന്തർ/ഹേയാ-ദേയ-ദൃശോഃഹോ ക്ഷയേ .
സമതായാം പ്രസ+ന്നായാംൻ നാഹം/ഭാവഃഫ് പ്രവർധതേ .. 46

അഹംഞ് ചിജ്-ജഗദി+ത്യന്തർ/ഹേയാ-ദേയ-ദൃശോഃ(ഹോ) ക്ഷയേ .
സമതായാം പ്രസന്നായാംൻ നാഹം/ഭാവഃഫ് പ്രവർധതേ .. 47

ശ്രീരാമ ഉവാച .
കിമാ-കൃതി-രഹംങ്-കാരഃഖ് കഥം/ സംൻത്യജ്യതേ പ്രഭോ .
സശ-രീരോ/ശരീര+ശ്ച+/ ത്യക്തേ തസ്മിംശ്ച കിം ഭവേത് .. 48

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ത്രിവിധോ രാഘവാസ്/തീഹ+ ത്വഹംങ്-കാരോ ജഗ+ത്ത്രയേ .
ദ്വൗ/+ ശ്രേഷ്ഠാ-വിത-രസ്/ത്യാജ്യഃശ് ശ്രൃണു+ ത്വംങ് കഥയാമി തേ .. 49

അഹം സർവമിദംവ് വിശ്വം/ പര-മാത്മാഹ-മച്യുതഃ .
നാന്യ-ദസ്തീതി പരമാ/ വിജ്ഞേയാ സാ+ ഹ്യഹംങ്-കൃതിഃ .. 50

മോക്ഷാ-യൈഷാ ന ബന്ധായ/ ജീവന്മുക്തസ്യ വിദ്യതേ .
സർവസ്മാദ്-വ്യതിരി+ക്തോ/ഹം/ ബാലാ+ഗ്ര-ശതകല്പിതഃ .. 51

ഇതി യാ സംവിദേ-ഷാസൗ+ ദ്വിതീ-യാഹംങ്-കൃതിഃശ് ശുഭാ .
മോക്ഷാ/യൈഷാ ന ബന്ധായ/ ജീവന്മുക്തസ്യ വിദ്യതേ .. 52

അഹംങ്-കാരാഭിധാ യാ സാ/ കല്പ്യതേ നതു വാസ്തവീ .
പാണി-പാദാദി-മാത്രോ/യ/മഹമിത്യേഷ നിശ്ചയഃ .. 53

അഹംങ്-കാരസ്/തൃതീയോ/സൗ ലൗകികസ്/തുച്ഛ ഏവ സഃ .
വർജ്യ ഏവ ദുരാ+ത്മാസൗ ശത്രുരേവ പരഃസ് സ്മൃതഃ .. 54

അനേ-നാഭി-ഹതോ ജന്തുർ/ന ഭൂയഃഫ് പരിരോഹതി .
രിപുണാ-നേന ബലിനാ വിവിധാധി+പ്രദായിനാ .. 55

കഷ്ടീ-കൃത-മതിർ/ലോകഃസ് സംകടേ+ഷ്വേവ മജ്ജതി .
അനയാ ദുരഹംങ്-കൃത്യാ ഭാവാത്-സംസക്തയാ ചിരമ് .. 56

ശിഷ്ടാ-ഹംങ്-കാര-വാഞ്ജന്തുർ/ഭഗവാ+ന്യാതി മുക്തതാമ് .
ലോകാഹംങ്-കാര-വദ്-ദോഷ/വപുരസ്മിൻ-നിരൂപണഃ .. 57

ന ദേഹോ/സ്മീതി നിർണീയ വർജനം മഹതാം മതമ് .
പ്രഥമംൻ/ ദ്വാവഹംങ്-കാരാ/വങ്ഗീ-കൃ+ത്യാ+ന്ത്യ/ലൗകികൗ .. 58

പ്രഥമൻ ദ്വാവഹംങ്-കാരാ/വങ്ഗീ-കൃ+ത്യാ+(ന്തി-അ)ലൗകികൗ .
തൃതീയാ-ഹംങ്-കൃതിസ്/ത്യാജ്യാ ലൗകികീ ദുഃഖദായിനീ .. 59

അനയാ ദുരഹംങ്-കൃ+ത്യാ ദാമ+വ്യാല-കടാഃഖ് കില .
താംൻ ദശാം/ സമനു+പ്രാപ്താ/ യാ കഥാ+സ്വപി ഖേദദാ .. 60

ശ്രീരാമ ഉവാച .
തൃതീയാംൽ ലൗകികീമേതാംൻ ത്യക്ത്വാ ചിത്താ-ദഹംങ്-കൃതിമ് .
കിംഭാവഃഫ് പുരുഷോ+ ബ്രഹ്മൻ/പ്രാപ്നുയാ-ദാത്മനോ ഹിതമ് .. 61

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ഏഷാ താവത്/പരി+ത്യാ+ജ്യാ+ ത്യ+(ക്ത്-വൈ)താംൻ ദുഃഖ-ദായിനീമ് .
യഥാ യഥാ പുമാംസ്/തിഷ്ഠേത്/പരമേതി തഥാ തഥാ .. 62

അഹംങ്-കാര-ദൃശാവേതേ പൂർവോക്തേ ഭാവയ+ന്യദി .
തിഷ്ഠേ/ദുപൈതി പരമംൻ തത്പദം/ പുരുഷോ∫നഘ .. 63

അഥ തേ അപി സംൻത്യജ്യ സർവാഹംങ്-കൃതി-വർജിതഃ .
സംൻ-തിഷ്ഠേത തഥാ+ത്യുച്ചൈഃഫ് പദമേവാധി-രോഹതി .. 64

സർവദാ സർവ-യ+ത്നേന ലൗകികീ ദുരഹംങ്-കൃതിഃ .
പരമാനന്ദ-ബോധായ വർജ-നീയാ∫നയാ ധിയാ .. 65

ശരീ-രാസ്ഥാ/മയാ-പുണ്യ/ദുരഹംങ്-കാരവർജനമ് .
അ+ത്യന്ത-പരമം ശ്രേയ ഏതദേവ പരം പദമ് .. 66

ഭാവാ-ദഹംങ്-കൃതിംൻ ത്യക്ത്വാ+ സ്ഥൂലാ-മേതാം ഹി ലൗകികീമ് .
തിഷ്ഠൻ-വ്യവഹര+ന്വാപി ന നരഃഫ് പ്രപ-ത+ത്യധഃ .. 67

സംശാന്താ-ഹംങ്-കൃതേർ/ജന്തോർ/ഭോഗാ രോഗാ മഹാമതേ .
ന+ സ്വദന്തേ സുതൃപ്-ത+സ്യ യഥാ+ പ്രതിവിഷാ രസാഃ .. 68

ഭോഗേ+ഷ്വ+സ്വദ-മാനേഷു പുംസഃശ് ശ്രേയഃഫ് പുരോ ഗതമ് .
ക്ഷീണ്യേ∫+ന്ധ-കാരേ കിംൻ നാമ മനസോ∫+ന്യത്/പ്രവർതതേ .. 69

അഹംങ്-കാരാനു-സംൻധാന-വർജനാ-ദേവ രാഘവ .
പൗരുഷേണ+ പ്രയത്നാച്ച തീ+ര്യതേ ഭവസാഗരഃ .. 70

നാഹംൻ ന തേന മമ കിംഞ്-ചിദ-പീതി മത്വാ
സർവംഞ് ച മേ സകല-മപ്യഹ-മേവ ചേതി .
ലബ്ധാസ്/പദം മനസി സംവിദ-മേവമീഡ്യാംൻ
നീത്വാ+ സ്ഥിതിം/ പരമുപൈതി പദം മഹാത്മാ .. 71

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ+ സ്ഥിതിപ്രകരണേ
ദാമ+വ്യാല-കടോ-പാഖ്യാന്യേ∫ഹംങ്കാര-വിചാരോ നാമ+ ത്രയസ്/ത്രിംശഃസ് സർഗഃ ..

33 ..
ഒാം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
16.10.2023